

عنوان مقاله:

روش های دفاع شکلی و ماهوی در مقابل سند ابرازی هر یک از اصحاب دعوا

محل انتشار:

نخستین کنفرانس ملی پژوهش در حقوق، علوم قضایی، فقه و علوم اسلامی (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

محمد رحیمی - کارآموز وکالت دادگستری ورودی ۱۴۰۰ مرکز وکلاء، کارشناسان رسمی و مشاوران حقوقی قوه قضائیه - استان آذربایجان شرقی - حوزه قضایی شهرستان کلبر و دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

خلاصه مقاله:

دفاع در برابر سند ابرازی طرف دعوا به دو روش صورت می گیرد: «شکلی و ماهوی». طرف دعوا در برابر سند ابرازی نخست باید «شکل و اصالت» آن را مورد ارزیابی قرار داده و در صورتی که با یکی از روش های مندرج در قانون شکل سند مخدوش باشد، آن را مورد ایراد قرار داده و با تاسی به ادله موجود در وارد ساختن اشکال به شکل سند آن را بی اثر سازد تا کار به مراحل ماهوی دفاع که اثبات آنها به مراتب سخت تر و پیچیده تر می باشد، نکشد. منظور از دفاع شکلی در برابر اسناد، تعرض به اصالت سند است؛ بدین معنا که به طور کلی طرفی که سند علیه او مورد استناد قرار گرفته است، صدور سند از سوی خود یا اگر سند منتسب به دیگری است (برای نمونه مورث او)، صدور سند از سوی منتسب الیه را نمی پذیرد و یا آن را نا همسان و متفاوت با چهره و وصف اصلی اعلام می نماید. دفاع شکلی یا تعرض به اصالت سند، تنها تحت سه عنوان انکار، تردید و ادعای جعل امکان پذیر است. دومین شیوه دفاع در برابر سند، «دفاع ماهوی» است. شیوه های دفاع ماهوی در برابر اسناد به شمارش در نمی آیند اما می توان آنها را دسته بندی نمود و مهم ترین آنها ادعای بطلان معامله موضوع سند، ادعای فسخ معامله موضوع سند، ادعای سقوط تعهد موضوع سند به یکی از اسباب سقوط تعهدات (وفای به عهد، اقاله، ابراء، تبدیل تعهد، تهاتر، مالکیت ما فی الذمه) لازم الوفا نبودن مفاد سند و... می باشد؛ دفاعی که جای گفتگو درباره آن در حقوق مدنی، حقوق تجارت و سایر شاخه های «حقوق ماهوی» است؛ نه «حقوق شکلی» یعنی آیین دادرسی مدنی یا آیین دادرسی کیفری. البته در این خصوص لازم به ذکر است که شخصی که در برابر سند، «دفاع ماهوی» را بر می گزیند، به نوعی «اصالت سند» را پذیرفته است؛ بنابراین، نمی تواند هم زمان با دفاع ماهوی در برابر سند، ایرادات شکلی را نیز به سند وارد نماید.

کلمات کلیدی:

ایراد شکلی، ایراد ماهوی، انکار، تردید، جعل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1894756>

